Staidéar Gnó TS – Gnáthleibhéal Amháin **LEABHRÁN SCRÚDAITHE**

Scrúduimhir an Iarrthóra
☞

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2015

STAIDÉAR GNÓ – GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ MÁIRT 9 MEITHEAMH 2015 – MAIDIN 9.30-12.00

Freagair Roinn A (ag tosú ar Leathanach 2) agus Roinn B (ag tosú ar Leathanach 9)

Teastas Sóisearach **Gnáthleibhéal**

STAMPA AN IONAID

Is ceadmhach áireamháin a úsáid.
Déanamh agus Múnla an Áireamháin a Úsáideadh:

☞

1.	Suim na n-iomlán bun leathanaigh	
2.	Móriomlán na gceisteanna/ceiste a dícheadaíodh	
3.	An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
4.	Bónas don fhreagairt trí mheán na Gaeilge	
5.	An marc iomlán a bronnadh má tá Bónas don fhreagairt trí Ghaeilge san áireamh (3 + 4)	

Nóta: Caithfidh an marc ar líne 3 (nó líne 5 má bhronntar Bónas do Ghaeilge) a bheith mar an gcéanna leis an marc sa bhosca Móriomlán.

Ceist	Marcanna an Scrúdaitheora	Marcanna an Scrúdaitheora Chomhairligh
Iomlán Roinn A		
Roinn B		
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
Iomlán		
Bónas don Ghaeilge		
Móriomlán		
Grád		

ROINN A
(100 marc)

Freagair an 20 ceist ar fad. Tá 5 mharc ag gabháil le gach ceist.

---

1. Cad dó a seasann na litreacha seo a leanas? *(Scríobh **gach** freagra go hiomlán sa spás atá ar fáil dó.)*

CBL	
AAT	

2. Luaigh **dhá** chúis a d'fhéadfadh a bheith le stailc.

1.	
2.	

3. Cuir sloinnte na gcustaiméirí seo a leanas in ord aibítre:

ÚNA NÍ RUAIRC SINÉAD NÍ RIADA
CLÁR NÍ RAITHILE AOIFE NÍ RÍORDÁIN

(i)	
(ii)	
(iii)	
(iv)	

4. Cuir isteach na focail atá in easnamh agus comhlánaigh an abairt seo a leanas:

Is é an **cisteoir** an té a bhailíonn ______________________________

agus a íocann ______________________ i ______________.

5. I **ngach** spás thíos, scríobh ainm ceart an doiciméid as an liosta seo a leanas:

NÓTA SEACHADTA SONRASC RÁITEAS LUACHAN ORDÚ

(*Tá dhá dhoiciméad thuas nach mbaineann le míniú ar bith thíos.)*

	DOICIMÉAD	**MÍNIÚ**
(i)		Tugann sé seo eolas roimh ré ar phraghas na n-earraí agus ar na coinníollacha díolacháin.
(ii)		Seo achoimre ar bhearta míosa a chuireann díoltóir chuig custaiméir.
(iii)		Taispeánann sé seo cainníocht, sonraí, praghas agus costas iomlán na n-earraí a ceannaíodh.

6. **Ní** 'sochar comhchineáil' é ceann amháin díobh seo:

Carr cuideachta ☐

Éide saor in aisce ☐

Pá ☐

(Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.)

7. Tá Ruairí Ó Laighin ag dul go dtí an Ríocht Aontaithe le breathnú ar Liverpool ag imirt in aghaidh Manchester United. Tá €500 coigilte le haghaidh airgead caiteachais aige. Téann sé chuig a bhanc áitiúil chun a chuid euro a mhalartú ar steirling. Is é an ráta malairte reatha ná: **€1 = £0.77**

Ríomh cé mhéad steirling a gheobhaidh sé ar €500.

Freagra
£

Obair:

8. Cheannaigh Máire Ní Chroidheáin earraí grósaera ar €55.09 sa siopa áitiúil. Thug sí dhá nóta €50 don chúntóir siopa agus fuair sí €44.91 mar shóinseáil. D'úsáid an cúntóir siopa an líon ba lú nótaí agus bonn ab fhéidir nuair a bhí sí ag comhaireamh shóinseáil Mháire.

Comhlánaigh an anailís nótaí/bonn agus taispeáin cé mhéad nóta agus bonn de gach sórt a tugadh do Mháire mar shóinseáil.

ANAILÍS NÓTAÍ/BONN												
SÓINSEÁIL	**€50**	**€20**	**€10**	**€5**	**€2**	**€1**	**50c**	**20c**	**10c**	**5c**	**2c**	**1c**
€44.91												

9. Ón Ráiteas Oibriúcháin dochtúra seo a leanas don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2014, ríomh an difríocht atá idir Ioncam Iomlán agus Caiteachas Iomlán.
Cuir in iúl cé acu an **brabús** nó **caillteanas** é an t-iarmhéid:

Ráiteas Oibriúcháin don bhliain dar críoch 31-12-14	
	€
Ioncam Iomlán	276,185
Caiteachas Iomlán	287,650

10. Cuir tic (✓) i ndiaidh **gach** abairte le taispeáint cé acu FÍOR nó BRÉAGACH í.

	FÍOR	**BRÉAGACH**
Ciallaíonn **Meon Lánmhaith** nach ceadmhach duit brabús a dhéanamh as árachas.		
Ciallaíonn **Slánaíocht** go gcaithfidh tú muinín a bheith agat as do chuideachta árachais		
Ciallaíonn **Leas Inárachais** go gcaithfidh tú tairbhe a bhaint as leanúnachas an ruda atá faoi árachas agat agus fulaingt óna chaillteanas.		

11. Is ó leabhair Warren Teo. a tógadh na figiúirí seo a leanas:

Veaineanna Mótair	**€173,250**	**Stoc Tosaigh**	**€83,750**
Díolacháin	**€216,000**	**Foirgnimh**	**€298,500**

Iontráil **agus** suimigh na Sócmhainní Seasta sa sliocht seo a leanas as Clár Comhardaithe Warren Teo. mar a bhí ar an 31 Nollaig 2014:

Sliocht as Clár Comhardaithe Warren Teo. ar an 31-12-2014	
SÓCMHAINNÍ SEASTA	**€**
IOMLÁN NA SÓCMHAINNÍ SEASTA	

12. Tá liosta téarmaí tomhaltóirí i g**Colún 1**. I g**Colún 2** tá liosta míniúchán féideartha ar na téarmaí sin. *(Míniúchán amháin acu, ní bhaineann sé le téarma ar bith díobh.)*

Colún 1 – Téarmaí	**Colún 2 – Míniúcháin**
1. Ganntanas	**A.** An gá le hearra amháin a thabhairt suas d'fhonn earra eile a cheannach
2. Deischostas	**B.** Earra(í) a cheannach ar ala na huaire
3. Tobcheannach	**C.** Méadú ar OTN ó bhliain go bliain
	D. Nuair is beag an soláthar d'earra atá ar fáil

Déan litir an mhíniúcháin atá ceart a chur faoin uimhir chuí thíos agus meaitseáil an dá liosta:

1.	**2.**	**3.**

13. Beidh féile shamhraidh ar siúl i do cheantar áitiúil an mhí seo chugainn.

Luaigh **trí** mhodh oiriúnacha chun an fhéile seo a fhógairt.

1. ______________________________

2. ______________________________

3. ______________________________

14. Líon isteach sna spásanna thíos an **dá** phríomhghné margaíochta atá ar iarraidh:

	PRAGHAS		**CUR CHUN CINN**

15. I siopa miondíola tá rannóg grósaeireachta, rannóg éadaigh, rannóg crua-earraí agus bainisteoir.

Taispeáin an t-eolas seo ar an gCairt Eagraíochta seo a leanas:

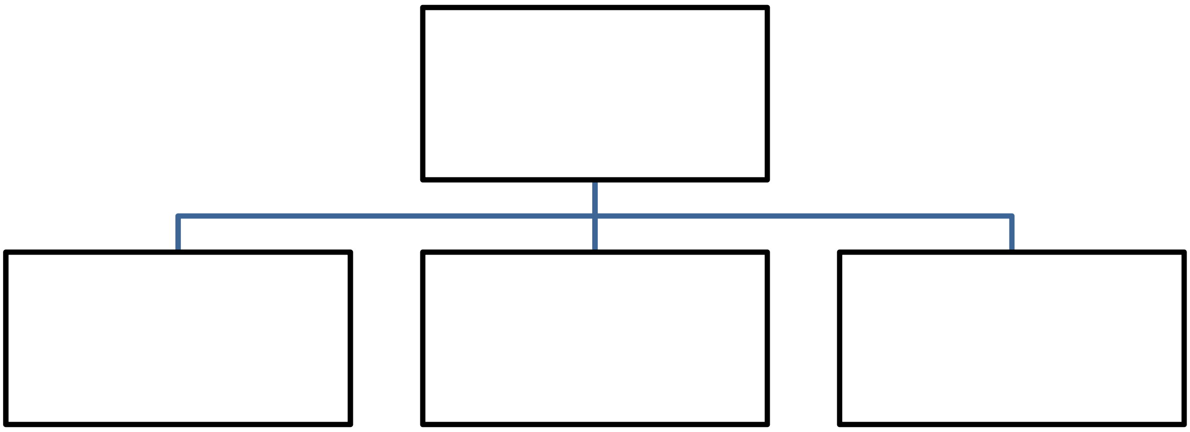

16. Freagair **(A)** *nó* **(B)**.

(A) Comhardaigh an Cuntas Airgid seo a leanas agus tabhair anuas an t-iarmhéid ag deireadh na míosa:

Dr		**Cuntas Airgid**					Sr
Dáta	Sonraí	F	Iomlán	Dáta	Sonraí	F	Iomlán
2015			€	2015			€
Aib. 1	Iarmhéid	t/a	540	Aib. 8	Císo	MLG_3	320
10	Díolacháin ar Airgead Síos	MLG_4	630	20	Árachas	MLG_5	260

NÓ

(B) Comhardaigh an Cuntas Airgid seo a leanas trí na trí líne dheiridh den cholún 'Iarmhéid' a chomhlánú:

Cuntas Airgid					
Dáta	Sonraí	F	Dr	Sr	Iarmhéid
2015			€	€	€
Aib. 1	Iarmhéid	t/a			540
8	Cíos	MLG_3		320	
10	Díolacháin ar Airgead Síos	MLG_4	630		
20	Árachas	MLG_5		260	

17. Taistealaíonn cúiréir ó Chorcaigh go hInis agus as sin go Baile Átha Cliath, mar a bhfanann sí thar oíche. Ón Tábla Faid thíos, ríomh cé mhéad ciliméadar a thaistealaíonn sí an lá sin.

TÁBLA FAID (Km)

An Cabhán						
300	Corcaigh					
110	400	Dún na nGall				
112	260	222	Baile Átha Cliath			
82	325	158	85	Dún Dealgan		
200	142	260	232	256	Inis	
166	210	205	216	238	70	Gaillimh

Freagra:	Km
Obair:	

18. An gceadaítear do shiopaí na fógraí seo a leanas a thaispeáint de réir dhlí thomhaltais na hÉireann?

Cuir tic (✓) sa bhosca cuí i ngach cás.

		CEADAÍTEAR	NÍ CHEADAÍTEAR
(i)	Dúnta gach Luan		
(ii)	Ní dhéantar aisíocaíochtaí		
(iii)	Nótaí Creidmheasa amháin		

19. Déan staidéar ar an ráiteas bainc seo a leanas agus freagair an **dá** cheist a leanann é:

Banc na hÉireann Ráiteas Uimhir 7864
An tSráid Mhór, Sligeach

Clár Ní Fhaoláin		Ainm an Chuntais:	CLÁR NÍ FHAOLÁIN
Radharc Bhulbain		Uimhir an Chuntais:	75987536
Sligeach		Dáta:	31 Márta 2015

Dáta	Sonraí	Dr	Sr	Iarmhéid
		€	€	€
01 Márta 2015	Iarmhéid t/a			450.00
12 Márta 2015	Aistriú Creidmheasa		250.00	700.00
19 Márta 2015	Seic Uimhir 22459	175.00		525.00

	CEISTEANNA	FREAGRA
(i)	Ainmnigh sealbhóir an chuntais.	
(ii)	Luaigh an t-iarmhéid ar 31 Márta 2015.	€

20. Cuir in iúl cé acu atá na tíortha seo a leanas san Aontas Eorpach nó nach bhfuil.
Cuir tic (✓) le TÁ nó NÍL **i ngach aon** chás:

	TÁ	NÍL
AN SPÁIN		
AN TSÚDÁIN		
AN TSUALAINN		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán na marcanna ar Roinn A:		Iomlán carnach t/aa:	

Nóta:

Ar na leathanaigh seo a leanas, tá spás curtha ar fáil chun gach ceist i Roinn B a fhreagairt.

Freagair **cúig** cheist ar bith.

Léigh na ceisteanna i Roinn B go cúramach, le do thoil, sula bhfreagraíonn tú iad.

Is ceadmhach an spás seo a úsáid le haghaidh obair gharbh, más gá.

Le húsáid le ROINN B – Ceist 1

(A)

TEAGHLACH UÍ MHÓRÁIN	**MEITH.**	**IÚIL**	**LÚNASA**	**MEÁN FÓMH.**	**IOMLÁN**
IONCAM PLEANÁILTE	€	€	€	€	€
Tadhg Ó Móráin - tuarastal					
Cáit Uí Mhóráin - tuarastal					
Sochar leanaí					
A. IONCAM IOMLÁN					
CAITEACHAS PLEANÁILTE					
Seasta					
Morgáiste tí					
Árachas tí					
Árachas sláinte					
Fo-iomlán					
Neamhrialta					
Costais teaghlaigh					
Costais iompair					
Costais teileafóin					
Solas agus Teas					
Costais oideachais					
Fo-iomlán					
Roghnach					
Costais saoire					
Costais siamsaíochta					
Fo-iomlán					
B. CAITEACHAS IOMLÁN					
Airgead Glan (A – B)					
Airgead Tosaigh					
Airgead Deiridh					

(B)	**Dhá** mhodh ina bhféadfadh teaghlach Uí Mhóráin na billí leictreachais a íoc.	1.	
		2.	
(C)	Ríomh an phréimh árachas sláinte bhliantúil do theaghlach Uí Mhóráin. Taispeáin do fhreagra agus do chuid oibre.	**Freagra**: **€**	Obair:

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 1:		Iomlán carnach t/aa:	

Le húsáid le ROINN B – Ceist 2

(A) (i)

Cuntas Trádála agus Leithghabhála Brabúis agus Caillteanais de chuid Eala Teo. don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2014				
		€	**€**	**€**

Tá spás don Chlár Comhardaithe ar an gcéad leathanach eile

Obair

(A) (ii)

Clár Comhardaithe Eala Teo. mar a bhí ar				
		€	**€**	**€**

(B)	(i) Mínigh an téarma 'Stoc Tosaigh' sa Chomhardú Trialach.	Don oifig amháin	

	(ii) Ríomh an Brabús Comhlán mar chéatadán de na Díolacháin ar Airgead Síos. Bain úsáid as an bhfoirmle thall agus taispeáin do fhreagra agus do chuid oibre. $\frac{\text{Brabús Comhlán}}{\text{Díolacháin ar Airgead Síos}} \times \frac{100}{1}$			
	Freagra: %	Obair:		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 2:		Iomlán carnach t/aa:	

		Don oifig amháin
(A)	Scríobh an litir a sheol Liam Ó Donnchadha chuig Pól Ó Duinn ar an 22 Eanáir 2015.	

		Don oifig amháin	

(B)	Is féidir Pá Comhlán a ríomh ar mhodh amháin nó níos mó de na modhanna seo a leanas: **Amráta** **Tascráta** **Ráta Comhréidh** **Coimisiún** Mínigh **dhá** cheann ar bith de na téarmaí thuas.		
	1.		
	2.		

(C)	Mínigh an difríocht atá idir ‘obair’ agus ‘fostaíocht’. Tabhair sampla amháin **i ngach aon** chás.		
	Obair:		
	Sampla d’obair:		
	Fostaíocht:		
	Sampla d’fhostaíocht:		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 3:		Iomlán carnach t/aa:	

Le húsáid le ROINN B – Ceist 4

			Don oifig amháin	
(A)	(i)	Mínigh an téarma ‘iompórtálacha’.		
	(ii)	Luaigh **dhá** chúis a n-iompórtálann Éire earraí agus seirbhísí.		
		1.		
		2.		

(B)	(i)	Mínigh na téarmaí ‘riachtanais’ agus ‘teastálacha’ mar atá siad san Eacnamaíocht. Tabhair **dhá** shampla de gach ceann acu.		
		Riachtanais:		
		Dhá shampla de riachtanais:		
		Teastálacha:		
		Dhá shampla de theastálacha:		
	(ii)	Is iad na ceithre thoisc táirgeachta ná talamh, saothar, caipiteal agus fiontraíocht. Mínigh **dhá** thoisc táirgeachta.		
		1.		
		2.		

(C)	(i)	Ullmhaigh Buiséad Náisiúnta 2016 de chuid Rialtas na Gréine ón eolas a cuireadh ar fáil.
	(ii)	Cuir in iúl cé acu an buiséad 'barrachais' nó buiséad 'easnaimh' é.

(i)	**Buiséad Náisiúnta don bhliain 2016**			
			€000	€000
	IONCAM			
	CAITEACHAS			
(ii)				

(iii)	Caitheann Rialtas na hÉireann suimeanna móra airgid gach bliain ar Leas Sóisialta (tugtar Coimirce Shóisialach air freisin). Tabhair **dhá** shampla de chaiteachas an Rialtais ar Leas Sóisialta.	Don Oifig Amháin	
	1.		
	2.		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 4:		Iomlán carnach t/aa:	

(A)	Luaigh **trí** shlí a bhféadfadh Peadar de Búrca a chur in iúl do Karen Ní Ifearnáin go raibh na hearraí á seachadadh.	Don Oifig Amháin	
	1.		
	2.		
	3.		

(B) Comhlánaigh an Sonrasc:

Troscán Baile Teo.

Eastát Tionsclaíoch na hOidhreachta
Loch Garman

SONRASC Uimh. 5612

Teileafón: 053-9531560
Facs: 053-9531561
r-phost: troscanbaile@lochgarman.ie

Cláruimhir CBL IE2765430

Dáta: ____________________

D'Uimhir Ordaithe: ____________________

CAINNÍOCHT	SONRAÍ	CÓD-UIMHIR	PRAGHAS AN CEANN €	IOMLÁN €

	Iomlán (Gan CBL san áireamh)	
	Lascaine Thrádála	
Carraeireacht Íoctha	Fo-iomlán	
E & E E	CBL	
	Iomlán (CBL san áireamh)	

(C) Comhlánaigh an seic agus an comhdhuille:

Dáta	
Do	
Iarmhéid	€ 28,500.00
An seic seo	
Iarmhéid nua	
371526	

Banc AIB 93-72-46
An Phríomhshráid, Guaire,
Co. Loch Garman
Dáta
Íoc nó ordú **euro euro euro**
€
PÉINE TEO.
371526 937246 89635114

(D) Iontráil an íocaíocht seic i gcuntas bainc Péine Teo.:

Dr		**Péine Teo. – Cuntas Bainc**					Sr
2015	Sonraí	F	€	2015	Sonraí	F	€

NÓ

Péine Teo. – Cuntas Bainc					
Dáta	Sonraí	F	Dr	Sr	Iarmhéid
2015			€	€	€

Obair (más gá)

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 5:		Iomlán carnach t/aa:	

Le húsáid le ROINN B – Ceist 6

(A) **Cuntas Fáltas agus Íocaíochtaí Anailísithe (Leabhar Airgid Anailísithe) Sheáin Uí Mhurchú, Feirmeoir**

Dr						
Dáta	Sonraí	Uimh. Admh.	Banc			
2015			€	€	€	€

							Sr
Dáta	Sonraí	Uimh. Seic	Banc				
2015			€	€	€	€	€

(B)	Mínigh **dhá** chúis ar cheart d'fheirmeoirí cuntais a choimeád.	Don Oifig Amháin	
	1.		
	2.		

(C)	Tá Seán Ó Murchú ag beartú ar bhleánlann nua a thógáil ar chostas €250,000. Is féidir leis ceann amháin de na foinsí airgeadais seo a leanas a úsáid: • **Fruilcheannach** • **Rótharraingt Bhainc** • **Iasacht Fhadtéarmach**			
	(i)	Mínigh **dhá** cheann de na foinsí airgeadais atá luaite thuas.		
		1.		
		2.		
	(ii)	Cé acu ceann de na foinsí thuas is oiriúnaí mar fhoinse airgeadais le haghaidh bleánlann nua a thógáil?		
		Freagra:		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 6:		Iomlán carnach t/aa:	

			Don Oifig Amháin	
(A)	(i)	Luaigh **trí** bhuntáiste atá le baint ag Seán Ó Dubhshláine as a ghnó féin a reáchtáil.		
		1.		
		2.		
		3.		
	(ii)	Luaigh **dhá** mhíbhuntáiste a d'fhéadfadh a bheith ann do Sheán as a ghnó féin a reáchtáil.		
		1.		
		2.		

(B)	(i)	Luaigh **dhá** bhuntáiste a bhaineann le cuideachta phríobháideach theoranta.		
		1.		
		2.		

(B)	(ii) Comhlánaigh an Meabhrán Comhlachais do Cheirdne Adhmaid Teo. leis na sonraí atá tugtha.

MEABHRÁN COMHLACHAIS					
1. Is é ainm na cuideachta ná					
2. Is é cuspóir na cuideachta ná					
3. Tá fiachas na mball teoranta.					
4. Is é scairchaipiteal na cuideachta ná €150,000, roinnte i		gnáthscair ar		an ceann.	

Is mian linn, na daoine áirithe a bhfuil a n-ainmneacha, a seoltaí agus a dtuairiscí scríofa thíos, go ndéanfaí cuideachta dínn de réir an Mheabhráin Chomhlachais seo, agus comhaontaímid go dtógfaimid an líon scaireanna i gCaipiteal na Cuideachta atá curtha síos os coinne ár n-ainmneacha faoi seach.

Ainm an tSínitheora	Seoladh	Tuairisc	Líon Scaireanna Tógtha
		Stiúrthóir	
		Stiúrthóir	
		Stiúrthóir	
Dáta:			

(C)	Comhlánaigh colún Chineál an Ghnólachta i gcás **gach aon cheann** de na cúig ghnólacht thíos ón liosta seo a leanas. **Trádálaí Aonair** **Cuideachta Phríobháideach Theoranta** **Comharchumann** **Cuideachta faoi úinéireacht an Stáit**

	Gnó	**Cineál an Ghnólachta**	Don Oifig Amháin	
1.	Bus Éireann			
2.	Foirgníocht Uí Fhoghlú Teo.			
3.	Pól Ó Conchúir, Búistéir			
4.	Comhar Creidmheasa			
5.	Fáilte Ireland			

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 7:		Iomlán carnach t/aa:	

(A)	(i)	Taispeáin eolas díolachán Dhomhan na Ríomhairí Glúine Teo. i bhfoirm **Barrachairte** nó i bhfoirm **Histeagraim**.

(A)	(ii) Ríomh díolacháin iomlána Dhomhan na Ríomhairí Glúine Teo. in 2014. Taispeáin do fhreagra agus do chuid oibre.		Don Oifig Amháin
	Freagra: €	Obair:	

			Don Oifig Amháin	
(B)	(i)	Luaigh **dhá** úsáid a d'fhéadfadh Cáit a bhaint as pacáiste Scarbhileoige.		
		1.		
		2.		
	(ii)	Luaigh úsáid **amháin** a d'fhéadfadh sí a bhaint as pacáiste Próiseála Focal.		
	(iii)	Mínigh **trí** bhuntáiste a bhainfeadh Cáit as an idirlíon a úsáid dá gceannódh sí an ríomhaire glúine.		
		1.		
		2.		
		3.		

(C) I **ngach** spás thíos, scríobh an téarma ceart do gach míniú ón liosta seo a leanas:

BOGEARRAÍ BUNACHAR SONRAÍ CUIMHNE
CRUA-EARRAÍ MÉARCHLÁR

(*Tá téarma amháin thuas nach mbaineann le míniú ar bith thíos.*)

	MÍNIÚ	TÉARMA		
(i)	Chun eolas a chur in eagar agus a chomhdú ar ríomhaire nó ar ríomhaire glúine.			
(ii)	An chuid fhisiciúil den ríomhaire nó den ríomhaire glúine. Na codanna is féidir a fheiceáil.			
(iii)	Chun eolas a chur isteach sa ríomhaire nó sa ríomhaire glúine.			
(iv)	Ríomhchláir a threoraíonn do ríomhaire nó ríomhaire glúine conas tascanna a dhéanamh. Ní oibreoidh an ríomhaire gan iad.			

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 8:		Iomlán carnach:	

Leathanach Bán